

**WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
W PWSZ W TARNOWIE**

SPRAWOZDANIE ZA ROK AKADEMICKI 2012/13

Marek Frankowicz
Elżbietą Wojciechowska
Sławomir Urban

WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W PWSZ W TARNOWIE

Wysoka jakość kształcenia jest jednym z priorytetów Uczelni od samego początku jej funkcjonowania. Koncepcja uczelni została opracowana w oparciu o projekt TEMPUS CME-2083-96 "*Tarnow University College*"; organizatorzy Uczelni mieli więc możliwość zapoznania się z projakościowymi rozwiązaniami stosowanymi w partnerskich uczelniach zagranicznych.

Już w roku 2002 wprowadzono w Uczelni system oceny pracowników oraz ankiety studenckie. W kolejnych latach prowadzono zarówno działania projakościowe na szczeblu ogólnouczelnianym (wspomagane m.in. przez projekty TEMPUS i Leonardo da Vinci) jak i wspierano inicjatywy oddolne (na szczeblu Zakładów i Instytutów). Uczelnia realizowała też projekty w ramach POKL, takie jak PR-KADR (Program Rozwoju Kadr) przyczyniające się do budowy kultury jakości. Wykorzystywano też doświadczenia uczelni patronackich (przekazywane przez pracowników PWSZ zatrudnionych w tych uczelniach).

W styczniu 2010 usystematyzowano prowadzone wcześniej działania wprowadzając w Uczelni System Doskonalenia Jakości Kształcenia (Uchwała nr 3/2010 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 22 stycznia 2010, Jego główne zadania obejmowały: doskonalenie procesu dydaktycznego i wspieranie innowacji dydaktycznych, stymulowanie rozwoju kadry dydaktycznej i administracyjnej oraz usprawnianie polityki informacyjnej uczelni.

Decyzją Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 14 września 2012 (Uchwała nr 44/2012), system doskonalenia jakości kształcenia został dostosowany do nowych wymogów legislacyjnych. Wprowadzony został Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia, o doprecyzowanej strukturze i funkcji. Zgodnie z decyzją Senatu Rektor 16 października 2012r. powołał Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia (**URJK**) oraz Uczelnianego Audytora ds. Jakości Kształcenia (Zarządzenie nr 65/2012). Przewodniczącym Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia został dr hab. Waław Rapak, Prorektor Uczelni ds. Współpracy i Rozwoju.

Na poziomie poszczególnych instytutów i zakładów zostały powołane Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (**IZJK**) oraz Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (**KZJK**). W skład tych zespołów wchodzi nauczyciele akademicy, przedstawiciele studentów oraz przedstawiciele pracodawców

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia jest budowany stopniowo, z

wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń. Celem nadrzędnym jest budowa kultury jakości obejmującej całą społeczność PWSZ w Tarnowie. System winien być też przyjazny dla użytkownika, a jego sukcesywne wprowadzanie usprawnić pracę nauczycieli akademickich i pracowników administracji oraz w sposób ciągły doskonalić proces studiowania.

Podstawowe funkcje Systemu to:

1. Nadzór nad ofertą dydaktyczną Uczelni: tworzenie i modyfikacja programów kształcenia dla studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych, weryfikacja czy koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią Uczelni, uwzględnianie opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych
2. Nadzór nad określaniem i weryfikacją efektów kształcenia, z uwzględnieniem wymogów rynku pracy, analiza zatrudnialności absolwentów
3. Ocena spójności zakładanych efektów kształcenia, treści kształcenia i stosowanych metod dydaktycznych
4. Monitorowanie, analiza i ocena sposobów oceniania studentów
5. Analiza funkcjonowania systemu ECTS i ocena jego adekwatności oraz efektywności jako systemu transferu i akumulacji punktów zaliczeniowych
6. Monitorowanie procesu rekrutacji i analiza trendów
7. Monitorowanie procesu dyplomowania
8. Monitorowanie, analiza i ewaluacja procesów związanych z tokiem studiów, w tym: organizacji procesu kształcenia (z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji), rozpatrywania spraw studenckich, opieki naukowej i dydaktycznej oraz uwzględnienia potrzeb studentów niepełnosprawnych
9. Nadzór nad systemem wsparcia dla studentów (pomoc materialna, doradztwo zawodowe, pomoc psychologiczna, opieka zdrowotna i inne sprawy bytowe)
10. Monitorowanie polityki kadrowej i systemu oceny pracowników
11. Analiza sposobu wykorzystywania bazy dydaktycznej, jej jakości i adekwatności do potrzeb
12. Monitorowanie aktualności i rzetelności różnych form publicznej informacji o studiach (materiały drukowane, strona internetowa etc.)
13. Monitorowanie, analiza oraz ewaluacja efektywności współpracy międzynarodowej, w tym mobilności studentów i pracowników
14. Monitorowanie, analiza oraz ewaluacja efektywności współpracy z podmiotami społeczno-ekonomicznymi oraz z instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, identyfikacja nowych obszarów tej współpracy
15. Zapobieganie patologiom (plagiaryzm, mobbing etc.) przez identyfikację po-

tencjalnych źródeł i obszarów zagrożenia

16. Proponowanie działań naprawczych oraz mechanizmów korygujących, nadzór nad ich wdrażaniem oraz analiza ich skuteczności

MODUS OPERANDI:

1. Dział Jakości Kształcenia (DJK) przygotowuje koncepcję nowego rozwiązania (procedura, ankieta, system informacyjny etc.) z własnej inicjatywy bądź na polecenie Władz Rektorskich
2. Koncepcja jest dyskutowana z Władzami Rektorskimi
3. Po akceptacji przez Władze Rektorskie koncepcja jest dyskutowana na forum URJK, a w razie potrzeby szerzej dyskutowana w Instytutach/Zakładach oraz ze studentami
4. Ostateczna wersja nowego rozwiązania jest wdrażana we właściwy sposób (Uchwała Senatu lub Zarządzenie Rektora)

POSIEDZENIA URJK

W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery spotkania URJK:

30 października 2012 roku przedstawiono najważniejsze zadania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, strukturę Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i omówiono rolę poszczególnych jego elementów oraz ustalono plan działań (perspektywa krótko- i średnioterminowa);

7 grudnia 2012 roku przedstawiono postęp w tworzeniu Instytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia oraz w doborze przedstawicieli pracodawców oraz projekt ankiety studenckiej do dyskusji,

15 marca 2013 roku przedstawiono wstępne wnioski z przebiegu akredytacji na kierunku pielęgniarstwo, wnioski ze spotkań w Instytutach, zaawansowanie prac nad sylabusem elektronicznym, omówiono udział pracodawców w systemie zapewniania jakości - przeanalizowano propozycje Instytutów, omówiono reguły tworzenia i likwidacji nowych kierunków studiów. Przedstawiono również harmonogram działania na semestr letni 2012/13: analiza sylabusów, tworzenie sylabusu elektronicznego Porządkowanie dokumentacji studiów (w oparciu o wnioski z akredytacji). Opracowywanie procedur dotyczących dydaktyki przegądu organizacji studiów i procesu kształcenia, w tym programów nauczania, planów studiów, obsady zajęć i treści sylabusów; okresowa ocena nauczycieli aka-

demickich, prowadzenie wśród studentów badań ankietowych dotyczących prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz analizę wyników tych badań; hospitacja zajęć dydaktycznych; ustalenie przejrzystego i spójnego systemu oceniania studentów, poprawa jakości informacji o dydaktyce (strony www, materiały drukowane etc.);

21 czerwca 2013 roku omówiono raport PKA z akredytacji kierunku pielęgniarstwo, przedstawiono postępy we wdrażaniu sylabusa elektronicznego oraz informację o ankiecie elektronicznej, przedstawiono schemat oraz sposób przygotowania sprawozdania dotyczącego zapewniania jakości kształcenia za rok akademicki 2012/13 (poziomy ogólnouczelniany/instytutowy/kierunkowy), sprecyzowano najważniejsze obszary planu działania na rok akademicki 2013/14. W posiedzeniu uczestniczyli również Dyrektorzy Instytutów.

Każde spotkanie zostało należycie udokumentowane (protokół, lista obecności, prezentacja Power Point przedstawiana na spotkaniu).

SZKOLENIA

W styczniu 2013 przeprowadzono szkolenia dla pracowników Instytutów. Miały one na celu zapoznanie pracowników z Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia (jego zasady, struktura i funkcje) oraz uzyskanie informacji zwrotnej na temat oczekiwań wobec tego systemu.

Terminy spotkań:

08.01.2013 Instytut Administracyjno-Ekonomiczny

08.01.2013 Instytut Ochrony Zdrowia

18.01.2013 Instytut Matematyczno-Przyrodniczy

18.01.2013 Instytut Humanistyczny

22.01.2013 Instytut Politechniczny

W dyskusji poruszano takie tematy, jak przygotowanie pedagogiczne nauczycieli akademickich, badanie losów absolwentów, funkcjonalność sylabusa elektronicznego, efekty kształcenia dla studiów interdyscyplinarnych, właściwe rozumienie „kompetencji społecznych” oraz możliwość szerszego wykorzystania platformy MOODLE. Szkolenia prowadził Uczelniany Koordynator ds. Jakości Kształcenia. Uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe (prezentacje Power Point).

AKREDYTACJE

W okresie sprawozdawczym akredytacji PKA zostały poddane trzy kierunki studiów:

- Pielęgniarstwo
- Matematyka
- Elektrotechnika

Wszystkie trzy kierunki uzyskały pozytywną opinie PKA i decyzje Ministra o uprawnieniach PWSZ w Tarnowie do prowadzenia studiów na tych kierunkach. Akredytacje były również testem dla systemu zapewnienia jakości w PWSZ w Tarnowie. System ten został pozytywnie oceniony.

ANKIETYZACJA

W roku sprawozdawczym opracowano nowy kwestionariusz ogólnouczelnianej ankiety dla studentów (wraz z procedurą). Obecnie składa się ona z dwóch części: Część pierwsza (wersja papierowa)- ocena zajęć dydaktycznych w PWSZ w Tarnowie.

Część druga (ankieta internetowa) – ocena warunków studiowania.

Omówienie wyników ankiet znajduje się w Załączniku do niniejszego raportu.

INTERNACJONALIZACJA

W okresie sprawozdawczym przygotowano wniosek o nową Kartę Erasmusa (umożliwiająca uczelni uczestnictwo w nowym programie ERASMUS+ w latach 2014-20). Wymagało to podjęcia wielu działań, w tym przygotowania angielskojęzycznej strony WWW dla potrzeb wymiany międzynarodowej oraz opracowania angielskojęzycznej informacji o uczelni (w tym – charakterystyki misji i strategii uczelni). W grudniu 2013 otrzymaliśmy informację, że nowa Karta Erasmusa została nam przyznana; jest to duży sukces całej Uczelni.

PROCEDURA TWORZENIA NOWYCH KIERUNKÓW STUDIÓW

W okresie sprawozdawczym opracowano i zatwierdzono procedurę tworzenia nowych kierunków studiów. Zostały w niej uwzględniono zarówno zagadnienia merytoryczne (właściwe sformułowanie koncepcji kształcenia, przedstawienie efektów kształcenia etc.), jak i aspekty techniczno-organizacyjne (zaplecze materialne i kadrowe dla nowego kierunku).

PRZEGLĄD PROGRAMÓW KSZTAŁCENIA

Po zakończeniu roku akademickiego 2012/13 dokonano przeglądu programów kształcenia połączonego z analizą procesu kształcenia dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych w PWSZ w Tarnowie. Posłużono się w tym celu ankietą elektroniczną, wypełnianą przez osoby odpowiedzialne za poszczególne kierunki studiów.

Ankieta obejmowała 8 kategorii:

1. Rekrutacja
2. Metody dydaktyczne
3. Sposoby oceniania studentów
4. Praktyki zawodowe
5. Prace dyplomowe
6. Program kształcenia
7. Warunki kształcenia
8. Warunki kształcenia

Dla każdej kategorii należało przedstawić

- a) Charakterystykę dla roku akademickiego 2012/13
- b) Zmiany w stosunku do poprzedniego roku akademickiego
- c) Problemy, jakie wystąpiły w roku sprawozdawczym
- d) Plany na kolejny rok akademicki

System elektronicznej obsługi ankiety ma również wbudowane funkcje umożliwiające przedstawianie sumarycznych informacji dla wszystkich kierunków studiów dotyczących poszczególnych kategorii i typów danych, np.

"Charakterystyka sposobów oceniania studentów w roku akademickim 2012/13"

"Zmiany w programach kształcenia w stosunku do poprzedniego roku akademickiego"

"Problemy jakie się pojawiły w zakresie warunków kształcenia"

"Plany odnośnie praktyk zawodowych na kolejny rok akademicki"

etc.

Taka funkcja umożliwia szybkie uzyskanie przekrojowych informacji i jest ważnym narzędziem wspomagającym procesy decyzyjne. Ponadto porównanie sytuacji na różnych kierunkach studiów stanowi swoisty "benchmarking" i sprzyja budowie kultury jakości (identyfikacja dobrych praktyk, wspólnych problemów etc.).

Wyniki ankiety zostały przeanalizowane na poziomie instytutów: zidentyfikowano najważniejsze problemy i zaproponowano działania naprawcze. Analizy instytutowe zamieszczono w Załączniku do niniejszego raportu.

„OCENA WZAJEMNA”

Na przełomie listopada i grudnia 2013 przeprowadzono (unikalną w skali Polski) „ocenę wzajemną” jednostek PWSZ w Tarnowie:

- Instytuty i Zakłady oceniały współpracę z jednostkami ogólnouczelnianymi
- Jednostki ogólnouczelniane oceniały współpracę z Instytutami i Zakładami

Należało przedstawić

- Charakterystykę współpracy w roku akademickim 2012/13
- Problemy, jakie wystąpiły w roku akademickim 2012/13
- Sugestie i plany na kolejny rok akademicki

Do zbierania informacji wykorzystano ankiety elektroniczne. Zapewniono poufność danych.

Lista jednostek ogólnouczelnianych biorących udział w ocenie:

1. Biblioteka
2. Biuro Karier i Projektów
3. Dział Jakości Kształcenia
4. Dział Toku Studiów
5. Dział Współpracy z Zagranicą
6. Pełnomocnik Rektora ds. Niepełnosprawności i BHP
7. Sekcja Informacji
8. Sekcja Promocji
9. Studium Języków Obcych
10. Studium Pedagogiczne
11. Studium Wychowania Fizycznego

Zdecydowana większość jednostek podeszła do ankiety bardzo rzetelnie i odpowiedzialnie, choć zdarzały się też odpowiedzi zdawkowe (Zebrane dane będą przedmiotem wnikliwej analizy i będą stanowiły punkt wyjścia dla systemowego usprawnienia funkcjonowania jednostek ogólnouczelnianych oraz doskonalenia obiegu informacji w Uczelni.

PODSUMOWANIE

W pierwszym roku działania nowego systemu zapewnienia jakości udało się opracować i wdrożyć narzędzia monitoringu i oceny procesów i relacji związanych z kształceniem w PWSZ w Tarnowie. Pracownicy Uczelni (w zdecydowanej większości) brali czynny udział we wdrażaniu systemu, w sposób rzetelny i terminowy dostarczając wymagane informacje. Wdrażanie systemu odbywa się przy pełnym poparciu Władz Rektorskich oraz zaangażowaniu Dyrektorów Instytutów

i Kierowników Zakładów. Występują problemy w komunikacji ze środowiskiem studenckim (przedstawiciele studentów rzadko uczestniczą w spotkaniach URJK i zespołów ds. jakości kształcenia); uaktywnienie studentów będzie jednym z priorytetów w bieżącym roku akademickim.

PLAN DZIAŁANIA NA ROK AKADEMICKI 2013/14

W roku akademickim 2013/14 system zapewnienia jakości kształcenia w PWSZ w Tarnowie winien osiągnąć pełną funkcjonalność. Główne zadania to:

1. Wdrożenie Elektronicznej Platformy Analizy Kompetencji (EPAK)

PWSZ w Tarnowie jest jedną z 6 uczelni uczestniczącym w pilotażu projektu POKL "EPAK" (Elektroniczna Platforma Analizy Kompetencji") koordynowanego przez Politechnikę Krakowską. Platforma jest testowana w naszej Uczelni dla dwóch kierunków studiów (WF i Filologia); będzie później sukcesywnie wdrażana dla pozostałych kierunków. Platforma umożliwi wielostronną analizę efektów kształcenia przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jak również porównywanie oferty dydaktycznej z potrzebami rynku pracy.

2. Przegląd sylabusów, ze szczególnym uwzględnieniem '*constructive alignment*' (spójność treści kształcenia, efektów kształcenia, metod dydaktycznych i metod oceniania) oraz punktacji ECTS

3. Opracowanie wzorca syntetycznej informacji o prowadzonych kierunkach studiów 9w wersji polskiej i angielskiej)

4. Pilotaż wewnętrznego systemu weryfikacji efektów kształcenia (sprawdzenie trwałości uzyskanych efektów kształcenia - w jakim stopniu studenci lat wyższych posiadają efekty kształcenia, które nominalnie nabyli na latach niższych)

5. Zacieśnienie współpracy z Samorządem Studenckim (w szczególności aktywizacja studentów w zakresie ich uczestnictwa w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia).

6. Doskonalenie mechanizmów współpracy z pracodawcami (szczególnie w zakresie doskonalenia programów kształcenia, zwiększenia efektywności praktyk studenckich oraz lepszego rozeznania potrzeb rynku pracy). Zadanie to

będzie realizowane w korelacji z wdrażaniem systemu EPAK

7. Doskonalenie obiegu informacji oraz korelacja działań prowadzonych przez jednostki ogólnouczelniane
8. Opracowanie koncepcji systemu doskonalenia zawodowego pracowników PWSZ w Tarnowie
9. Opracowanie nowych procedur dotyczących współpracy międzynarodowej (w tym procedur wyjazdowych), analiza możliwości poszerzenia oferty dydaktycznej dla studentów zagranicznych
10. Prowadzenie planowanych działań naprawczych na poziomie Instytutów i Zakładów